

బ్రహ్మసమాజ మలోచారణ నూత్రము.

ప్రదేశము :- గండిగ్రామమునకు పడవ రేవు.
దేవుడు :- కొండి పీటనులు, కడుపు పిసికగుడు
కృపించి సోమయాజులు గారన.
కొం॥ ఏమిటి బాకగారా ! ఆలా కడుపునుక్కం
యిన్నాడు.
సో॥ బ్రహ్మ సమాజ గారా ! గున్నెల్లి వెల్లి కడుపు
నొప్పి కొన్ను తెచ్చుకొన్నాను.
కొం॥ వెల్లిబుచ్చ చాలా దిట్టముగా తగిలేయకాబోలు
ఎవరింట చేశావేమిటి?
సో॥ ఎవరోనుయ్య. ఈ గంటిలోనే ఒక పవిత్రా
హృదయమున్నాడు. అయినగారు క్రథకు ప్రతికపై ప్రేమ
చేత తగిన దుష్టత వెలికి కొట్టి బాంధవ్యంతో కన్యాదానం
చేసి ఆ ఫలం ఆనందవిద్యామయమయ వుండేవారు
కొం॥ ఇప్పుడేమి వచ్చింది ఆనందము వుండేవాడయినావు.
సో॥ ఏమివచ్చిందయ్యా ఇప్పుడేమీ మాత్రం. ముదారి
పండు చురీ చేతులో వెళ్ళేడు. అకగాడితే.
కొం॥ అదేమిటి పల్లి ఆలాగయినావు ముదారిపండు
ఆనంద ముదర బాంధవ్య చేతులో వెళ్ళేవాడు, ముసలాడి
చేతిలో వెళ్ళేవాడు?
సో॥ పట్టణవాసంతో వుండవలెన గుణం పోలేళ్ళు కావు.
కొం॥ పోలేళ్ళయ్య దురువుకుమావున్న పన్నెండేండ్ల
బాల కుమారుడికి యిచ్చేడు గద కుండేమి దురువుకుమాన్నా
డేమిటి.
సో॥ ఇప్పుడేమిదవుమా వుండక పోయినా ఆయన
మన బ్రాహ్మణ్యం అంతా చదివినవాడే. ఉదయాన్నే లేస్తే
గూమున్నందాకా ఏవోపల్లన వస్తున్న వుండారు. అయితే
ఒకటి మాత్రం వుంటే. కామకీర్తి గలవాడేకాని.....
కొం॥ ఆలా అందున్నావేమిటి? ఒకటి పూర్తి అయిందా
యేమిటి?
సో॥ ఒకటికాదు. ఇది మానోడి
కొం॥ రెండు పూర్తి అయిన వాడే వుండరు గదా
మానోడి దేలాగయ్యా?
సో॥ నాలుగూ, అయిదు వాస్తవేయ
కొం॥ నాలుగూ అయిదు యేమిటి?
సో॥ వివాహమయ్యా.
కొం॥ అదిటోయి ఐతే ఒకటిపూర్తి ఐదే.
సో॥ ఏమిటి ఒకటి పూర్తి కాదంటే?
కొం॥ పక్షిపూర్తయ్యా, వివాహమహోత్సవం పక్షి
పూర్తిమహోత్సవం కలసి వచ్చేయి కాబోలు.
సో॥ ఆలాగంచావేమిటి, దీనికి గొప్పని మాకాను.
అందుకేకాదు వెల్లిబుచ్చికి ముసలివాడేటోయి?
కొం॥ ఏమి బాలుడయ్యా. క్రథకు ప్రతికపై ప్రేమ
చేతనే కాబోలు, అందుకేకాదు నిండినవాడి కిచ్చేడు
సో॥ నీకంటే ఆలానే అంటావుకాని సమానమానం
భరీదుగల వెండిచెప్పుతో కొడుకూవునా యెకడు ఒప్పు
కోదయ్యా?
కొం॥ ఆ నోపికూడా నా మొదట జ్యేష్ఠపుత్రిక నై
ప్రేమచేత తగినగురు వెలికి కన్యాదానం చేయాలకటం
యన్నాడన్నావు. ఇదేమియ్యా కన్యాదానం!
సో॥ ఏమి నాగరికతయ్యా, పట్టణవాసంతో కావు
రానికి వెల్లిబుచ్చికి తంతువచ్చిందయ్యా నీవు?
కొం॥ బోను, విజయ, ఇటుకంటి వివాహాలు ప్రభు
లదం చాలామందిచే దీనికి బ్రహ్మసమాజ వరములు ఒప్పు
కుండురు. ఏమంటే, తొమ్మిదేండ్లకన్నకు తొమ్మిదేండ్లవాని
కట్టితే వాళ్ళ సంఘమునకు చాలామంది విధములు పోగొడురు.
అందుచే చాలా విధవావివాహాలు చేయించవచ్చును ఇవి
కాకుండా తండ్రితో లాభంవుంటే, తెల్లవాళ్ళలో "ఏ బద్ధ
ఇతేది" హంతు ఈ వద్ద టూ ఇకాది టూ " అంటే
సాదాలోవున్న రెండుపట్టుల చేతిలోవున్న ఒకపట్టు సమానం
అని సామెతవుంటే. కన్యాదానం చేసి చివరికైనా సౌఖ్య
వసుధఃపంచకం అక్కడో వచ్చేదాని కానించుండా తేత
మానమో సమానమానమో వున్నట్లుంటే అంతకు మించిన
సౌఖ్యం యిప్పుడే పొందవచ్చును కాదయ్యా! చచ్చాక
వచ్చేది నీ కురుగునూ, నే నెరుగునూ?
సో॥ అదేయ్యా వే మన్నది, ముగ్ధుడు వాగుం
డంచావా?

కొం॥ కావేమి! దంపతులిద్దరు వడసగా ప్రయాణం
చేస్తూవుంటే "వాబూ మీమనుచురాలా" అని కళానులడుగు
తాడు. ఇంతకన్న యేమి కావాలి.
సో॥ ఇలాగంటావనే నీతో మాటాడాలే భయం?
కొం॥ ఆ సంగతి పోసింది. బాకగారా! ఇట్లాటి వివా
హాలు "సాలంకృత కన్యాదానం కరిష్యే" అని సంకల్పము
చెపుతారా లేక "సహస్రరూక సంపాదితకన్యా విక్రయం
కరిష్యే" అంటారా!
సో॥ ఇది కాసంగ తెలియోయి?
కొం॥ పోసింది బాకగారు! మీరుచెప్పిన వివాహంలో
కన్య అనగని వెండ్లాడుతా నందయ్యా!
సో॥ కరకు కన్నెయ్యమేమిటి రమ్మనేనకి వస్తే నే
నరి లేక సోలేదదవచ్చిచేస్తే అదివానమ్మకూడావచ్చి పీటలపై
గూర్చుంటారు. ఐనప్పటికీ పిల్లతో ఆడుకునేవాళ్ళు ఆ పిల్ల
పించవలెనే ఏమన్నా నాకు వెల్లివద్దనిపడుతుంది. ఏదైనంత
మాత్రాన ఆగుతుందా ఊలో ఉన్న పూర్వమువానినీలు కూక
లేసేటప్పటి కేంకేస్తుంది!
కొం॥ పాపము! తమకు బోలివుంటుందని బోడిముం
డలు బోధించుటకు కొరువా! గానుకమునచ్చిక పిల్ల ముసలి
ముండాకొడుక్కి కట్టడందా? పోలేళ్ళయ్య బలివేయు
మేకపిల్లమెట్లో వేపంటి కట్టినట్లు మంగళనూత్రధారణ
చేయించావు కాబోలు?
సో॥ ఆ పూర్తి అయింది వెల్లిబుచ్చ ఒక్కటే అయితే
నాకు కడుపునొప్పి వస్తుందటయ్యా వెల్లిలో గూర్చానం!
కొం॥ అదేమిటికా? కొత్తసంగతి తెచ్చావు పిల్ల
వెద్దదయేదాకా వుంటావో వుండవో ఆ పునస్సంధానము
కూడా చేయించేకావు కాబోలు?
సో॥ కాదయ్యా ఈయన గడి కొడుక్కి భక్తుకలసి
కస్తుందని చేయించేకాను!
కొం॥ అయితో ఇండులో మల్లిబుచ్చ!
సో॥ ఆ అయితే బాగానేవుండును. ఇంకో కొడుక్కి
పునయనం!
కొం॥ ముహూర్తం మూడిటికి వదిలిపెట్టయ్యా?
సో॥ బ్రాహ్మణేతరులైన క్షత్రియ శూద్రులు వెల్లి
లోనే పునయనం చేస్తారు. అందుచేత వెల్లిమహూర్తంలో
పునయనం ముహూర్తం కలిసివుంది. పునయన ముహూర్తం
ఇప్పుడు లేకపోయినా అందుచేత వెల్లికాలమండే పునయనం
చేయించేకాను.
కొం॥ భరీ, ఒకటేసారి మూడు శుభకార్యాలు మూడు
మూడున్నా బూర్లు మంచియూలోచన కడుపునొప్పి కేకొదన.
సో॥ నాకు కడుపునొప్పి ఎక్కువెత్తుతుంది నాకు
పాడు లేచిపెడుదా.
కొం॥ బాగుబాగు అల్లుడిచ్చిన పిల్లికూన దానుకొని
భక్తునైలాగ మూడుకాన్యా లొకటేసారి చెయ్యడం కన్యా
దాతగారికిలాభం. ముసలిమొగుడి మీసాలకు రంగుచేసి పడుచు
మొగుడే చేసుకోవడం పిల్లకు లాభం. కార్యాలుచేయించి
కూర్చుండాలంత బూరెలుదాయించి కడుపు పినుక్కొనడం
నీకులాభం. నామ లేదానికి నాకేమింటి? ఐతే కన్యాదాతా
కుడూ ఎవరో చెప్తూ విని సంతోషిస్తాడు.
సో॥ ఎవరై వానింటే బాగుండదు. వెద్దమనమ్ములు
మీటే మంచియట కాదు. ఏనా నీవడిగేవక కొంచెం చెపు
తాడు. రహస్యం అప్పి నొప్పి. నొప్పి. నొప్పి.
కొం॥ చాలుచాలు వడసలు వస్తున్నాయి వడవడ.
(నిష్క్రమింతురు.)

పరిశ్రమవిద్య.

చేతిపనులు నేర్చుకొనువానికి అర్హుడు పోట్లాడతాడే
ఎన్. గోపాల స్వామినాయనిచే సమభవమునుబట్టి వ్రాసిన
తెనుగు గ్రంథములు. ఇదనేకప్రతిమలు పనులుచేయునీలిని
యొండుటచే నెట్టివారునితరుల సహాయము లేక నేర్వకచ్చును.
భార్యగ్రహణ తంత్రము 1 భాగము:- ఇందు పోట్లాడితము
విధము, నెలపిండు, నీటచిండు, వధకులున్నవి. వెల 8 అణాలు.
దిట్ట 2వ భాగము 1వ భాగమున అభ్యాసులకు కంకణములని
విడిచిన వ్రాసెడకొల్పి, ప్లాటిసోలైవ్, విచిత్ర పోట్లాడి,
చేతిగుడ్డలపై పోట్లాడితము, కంటికి కబళకయండి కావలసిన
కనబడునటుల జేయు వివిధతంత్రములనున్నవి. వెల 8 అణాలు.
విద్యాగురు 1 వ భాగం:- శాస్త్రములజేయుట, ముద్రాక్షర
నిరాల, వ్రాతనిరాలు సబ్బులు, పెంట్లు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎలె
క్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, ఔర్, ఎలెక్ట్రిక్ లైటు, లైటు, గిల్లు, ఎచ్చింగ్,
కొత్తుకోర్టులు అగ్నిపల్లము మనమేచేసికొన నేర్పును. వెల 8 అ
ణాలు. 2వ భాగం:- పోట్లాడుకావలసిన సామానాలు ఎల్కట్రిక్
కన్వర్టరులు, శ్రుతిపెట్టెలు రకంవారిసబ్బులు, వివిధ పెంట్లు
నిరాల. పన్నీరు, అత్తలు వార్నిషులు వ్రేంకింగు పనులు.
ఇంకా అనేక వివిధమైన పనులు గలవు. వెల 8 అణాలు.
చిరునామా:- ఎన్. గోపాల్ అండు కంపెని.
18 రామావతయ్య పేర్, సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

Wanted.

కావలెను
ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము
నందును ఆంధ్రపత్రిక పత్రికమున కొత్త చందా
దార్లనుజేర్చు ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు.
1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల
ఆంధ్రపత్రికకు కొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన
ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక పోషిద్ధవి
ముగ ప్రత్యేక బహుమానము లియబడును.
100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవానికి రూ 50-0-0
50 " " " " " 20-0-0
25 " " " " " 8-0-0
ఏవయ రెండు నెలలలోనై 25 గురు 10-0-0
సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ
నెన్నబడుదురు.
వారపత్రిక చందాదారుకు దినపత్రిక కి
మాసముల చందాదారుకు ఒక్కగుగు, దినపత్రిక
6 మాసముల చందాదారుకు ఇద్దరుగుగు, 12 మాస
చందాదారుడు 4 గురు గుగు నెన్నబడుదురు.
మాదగ్గర ఏజెంటులీస్తులో చేరినవానికి మాత్ర
మికమిషన్ నవ్వయించును.
సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పినుట అమృతాంజ
నము డిపోవారి యాషధముల యేజెన్సి గూడ
మెనగబడును. మేనేజరు.

కావలెను.
బ్రాహ్మణ కోడూరు గోల్లకేహయ్యర్ గ్రేడ్
యెలిమెంటరీ పాఠశాల కొలను ప్రధానోపాధ్యాయు
యుకు (Head-Master) మెట్రిక్యులేషన్ ప్రయి
నింగు ఫ్యాను అయినవారు కావలసియున్నది.
జీతము నె 1-కి రూ 21. లకు తక్కువలేకుండా
అర్హతను బట్టి యివ్వబడును. అనుభవము గల
వారికి ఆధిక్యతయివ్వబడును. "జులై 1 తేదీన
పాఠశాల ప్రారంభింపబడును" జులై 1-వ తేదీ
లోగాదరవాస్తలు చేరవలయును.
గోల్లకేహయ్యర్ గ్రేడ్ యెలిమెంటరీ పాఠశాలకమిటి
బ్రాహ్మణ కోడూరు. (Via Ponur)

కావలెను
రాజమండ్రిలో స్థాపించిన కీర్తి హాల్లో హాస్పిటల్
అండు నర్సింగుహామ బాంధికి కలు అసిస్టెంటు సర్జెను
మంత్రిసాని కావలెను. ఆఫీజీకముగ ప్రతి తాలూకాకు
యొక బ్రావిలింగ్ యింకస్పెక్టర్ నెలకు రూ 100-0-0
జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు బ్రావిలింగు భత్యము
రు 100-0-0 కూడ నియ్యబడును. కావలసినవారు కేటరీ
గారిపేర వ్రాసి, దరఖాస్తుపాపము పంపబడును.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతన మార్గము.
మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును,
మీచే తయారుచే రుబడిన నవీన రకపు సామాను
లును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును,
ఆంధ్రలోకవన కెరింగింపవలె వన్నను, ఆంధ్ర
గృహములందు వాడుక లోనికిం దేవతెనన్నను,
మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర
పత్రిక స్వసిద్ధముగా నున్నది.
ఒక్క గోజునకు మాత్రమే.
ప్రకటన వ్యయము.
ఇంగ్లీషుభాషి తెలుగులో అచ్చుచేయించిన
విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పండ్లికి
రూ 0 3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అం
గుళము 1కి రూ 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.
వెద్దవెద్ద ప్రకటనలు దీని కాలము ప్రకటింప
దలచినవారు. మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయ
ముల పట్టికకు వ్రాసిన బంపబడును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధుల మహాజన సభ.

దేశీయ నాయకులకు పత్రికాసంపాదకులకు
ఒక మనవి.

(శ్రీమత్ ఎమ్. వి. ఎస్. శ్రీకాంత్, మదరాసు.)

మన మాండ్రేకములో కొందరు స్వాతంత్ర్యము, దేశీయములకు, విద్యాభ్యాసమునకు, పత్రికలకు, మన భాషలో ప్రచురించుచున్నారు. ఈ పత్రికలకు, దేశీయములకు సానుభూతియు లేదు. రాజ్యాంగమువారి, సానుభూతి అంతకుండు పూజ్యము. ఇక యీ ప్రతిక లెప్పుడున్నది లోనికిరమ్మును.

మాకు! ఇ. గాంధీదేశములోని పత్రికలకు! దేశీయము, తామెంత బీదవారైనా, ఆ సాధికమును పత్రికలకు చదువనిది నటించి పని చేయుటకు ఆంధ్రులకు ఇప్పుడా దేశీయమును పత్రికలు, ఆదేశమువారికి చాలా యున్నది కానీ నింకను నెన్నెయో పత్రికలు నెలకొల్పినది నెప్పుడుగా నున్నది ఇకనొకతనమువారి విషయము మాచేస మన, వారాపత్రికలకు మాచేస భయపడుచుండును. ఆదేశము లోని నాయకులు అనుచును, పత్రికలను చదువును. దేశీయముల కప్పటికప్పుడు శ్రద్ధతో వినుచున్నారు.

అహ! ఆ ఒకంటి అదృష్టమును మనదేశీయము కన్నకురమ్మును? ఎన్నెన్నోగాను, మనదేశీయము, గాంధీ భావ, బాధ్యమగు, మాధవ్యమునుండి యెప్పుడు మేలుకొందురో అప్పుడే యీ పత్రికలు (మనదేశీయము) నున్నదే పత్రికలు! ఇప్పుడు పత్రికలకు కన్నులు తెరిచితిమి! కన్నులు తెరిచితిమి! దేశీయమువారిని పోషించు గలరు. దేశీయములకు, వారియెడల సానుభూతి మానెట్లు గలరు. మనదేశీయములు అనుచును, అంగ్లేయ పత్రికలకు చదువక మనదేశీయ పత్రికలకు చదువుచుండాలరు.

అయ్యో! దేశీయముల మాధవ్యమును రూపుమాపుటెట్లు అని కొందరు ప్రశ్నించెదరు. దానికిజవాబు, ప్రతిసంవత్సరమున, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతిఫలమును సభయను పేరనొక సభసేకస్థములందు, సమావేశపరచుచు ఆసభకు, ప్రతిమాసమున, అనుబంధ సభలకు (పత్రికా) ప్రయోజనము చేయుచుండిన మనదేశీయములకు, పత్రికలపై కొంత యిష్టముగలది. అప్పుడే ఆ పత్రికలను చదువకుటకూడా కలుగును.

మనదేశీయము, (హిందూదేశీయము) అన్ని రాష్ట్రముల కన్నను చిన్నది పంజాబుదేశము ఆదేశములో నెప్పుడు పత్రికలున్నవో చూచితిరా? ఎంతయూ, దేశీయములు, అంగ్లేయ పత్రికలకు చదువక దేశీయ పత్రికలకు చదువుచున్నారో చూచితిరా? దీనికంటె తక్కువ కారణమేమి? వారు (పంజాబీలు) ప్రతి సంవత్సరమున పత్రికా ప్రతినిధి సభకు, ప్రతి గ్రామ, పట్టణమునందును సమావేశ పరచుచు తమ తమ పత్రికలలోనున్న లోటులను దిద్దుకొనుచు, దేశీయములకు తమ పత్రిక లాక్షింపు మార్గముల కనుకొనుచు ఉన్నత స్థితిలోనికి వచ్చుచున్నారు. అనేక తీర్మానముల తమ పత్రికల విషయమై చేయుచును, మనవారికి వానిని వర్ణముగా, నొక మూలదాది మరుసటి సంవత్సరమునకు తిరుగ సభలో నుప పాదించక యావరణ లోనికి తెచ్చుచున్నారు.

ఇక నంగదేశము సంగతి చెప్పు నవనవరము. ఇప్పటికే ఆదేశములో అనేక పత్రికలున్నవి. ఆవి యాదేశములకు చాలక నింకను కొన్ని నెలకొల్పి సంవత్సరములు సంకల్ప సిద్ధులై యున్నవి. ఇక మన యాంధ్ర రాష్ట్రము వంకకొంతి నేపుక నెన్నెత్తి చూడు! మన కిప్పుడు సుమారునాగ పత్రికలున్నవి. కొందరు బుద్ధిమంతు లిన్ని పత్రిక లెందుకు? ఒకటి రెండుండి చాల వాయునకు చువుచున్నారు. కొందరు దేశోద్ధారకులు, ఆ పత్రిక ఒకపక్షము వహించి వ్యాసములు వ్రాయుచున్నది. కానీ ఆ పత్రికను త్వరలో రూపుమాపిన అంతటితో మనకు సంప్రదించు గలగు ననియు తలచుచున్నారు. కొందరు దేశాభిమాను లీ పత్రిక నివృత్తిపాతముగా వ్యాసములు వ్రాయుచున్నది. అటుల వ్రాసిన మనకు కొంత కష్టము నష్టము గలుగును అని తలచి, దాని నామా కష్టముచేయ సంసిద్ధులగుచున్నారు. ఇక మన నాయకుల వంక చూడును. వారు దేశీయ పత్రికలకు చదివిన, గొప్ప తప్పని తలచుచున్నారు. వానిచదివిన ఇతరులు (అనగా అరవము) పక్కననవ్వెదరుని యనుకొనుచున్నారు. మనదేశీయము లో నొకకో ఇద్దరో, పత్రిక వ్యాపన యందిష్టమున్నవారు, తమ కష్టనిష్టములను పత్రికలలో వ్రాసి, ఎంతయిది, మన దేశోద్ధారకొకరు నడుముకట్టినవారు, (మననాయకులు) వారి మొరే నాలకించుచున్నారు.

ఇక ఆధికారుల సానుభూతిచెప్పు నక్కరలేదు. వారిలో నెందరో మన మనుల లాలకించుటయుండ ఆవ్యాసము, ముద్రాతరు కాసనములకు విరద్ధముగా నున్నదయ్యి, ఈ వ్యాసము రాజద్రోహ పూరితమనియును చెప్పుచు ఆ పత్రికలకు కొన్ని వేల రూపాయలను ధరాత్తుగా నైకమును, పత్రికాధికారులను తగ్గించుచున్నారు. మా నాయకులకు ఒక్క సంగతి మనది చేసికొనుచున్నాను. నాయకులారా! ఒక సంగతి తమకు చెప్పుకొనుచున్నాను. అది తమ కయిష్టముగాను (ద్రోసివేయుదు. బాగుగానండిన, నేను కృతార్థుడనై. ఒకానొకప్పుడు లోకమాన్యులగు, రాజేంద్రు, ఇ. వాచా గార్లు మదరాసులో జరిగిన నొక మహాజనసభకు రా తటస్థమైతి. వారా సభలో ఆంగ్లేయ భాషలో మాటలాడిరి. తమ కనతి గృహములో మరాఠీ పత్రికలను చదువుచుండిరి. మరాఠీలో నే, మాటలాడుకొనుచుండిరి. ద్రోసివేయుచు, మానుచున్న ఒక ఆంధ్రదేశీయుడను ఆంధ్రపత్రికాధిపతి (ఆంధ్రపత్రికాధిపతిగాను) ఆశ్చర్యమునకు దారినయిచి "లోకమాన్యు లారా! తాము దేశోద్ధారకులు. తాము చెప్పినవన్నియు నాచరణ లోనికి తెచ్చుచుండువారు అట్టి మహానీయులగు తాము, సభలలో ఆంగ్లేయ భాషలో మాటలాడి, ఇచ్చట మరాఠీలో పత్రికలను చదువుకొను మాటలాడుకొనుట! నా కాశ్చర్య కరముగా నున్నది దీనికి కారణము దయచేసి తాము తెలిపిన కృతార్థుడ నయ్యెదను అని నుడివెను. అందులకు వాచాగారు పక్కన నవి "అయ్యో! మాకు ఆంగ్లేయ భాషలో ఆరవ సరమునచ్చి, మాటలాడుదుముకాని, అరవము లేయెడల ఆ భాషలో నెంచుట మాటలాడవలయును. మా మాతృ భాష నెంచుటకు తగ్గించవలయును" అని జవాబు చెప్పెను. చూచితిరా! ఇట్టి కాలము మన కెప్పుడు వచ్చునో యని తెలిగంద పనిలేదు. త్వరలో ఆంధ్రపత్రికాధిపతి గల మహా జనసభ నెలకొల్పబడినచో ఫలము చేకూరవచ్చును.

ఆ సభ నెలకొల్పబడవలెనని లోకమాన్యులు మానని యులగుడి. యి. వాచాగారు చెప్పినట్లు తమబోటివారలం బించిన మనదేశీయముల కృతార్థులగుదురు. ఆంధ్రమాత నంత నించును. కాన నిప్పుడు పత్రికా ప్రతినిధులసభకు నవసర మున్నది. త్వరలో పత్రికాసంపాదకు లీ దీనికిబానుదని కొరు చున్నారు.

ఫార్మ నెయింట్ జార్జి గెజెటు (15 జూన్ 1915)

పరిశీలనములు:—డిస్ట్రిక్టు మేజరు గారు మ. రా. రా. శ్రీ, కనకలక్ష్మి రంగనాయకులు నాముడు గారు ఒంగోలునుండి కాకినాడకు బదిలాయుపబడిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ, కె. చెంగలవరాయ ఆశ్రయ ఆర్యు గారు, ప్రస్తుతము హైకోర్టులోని పనినుండి ఒంగోలునకు డిస్ట్రిక్టు మేజరు గారునుండుట నియోగింపబడినది (తెలుసేవేరవలెను.)

గుంటూరునుండి బదిలాయుపబడిన పి. సుబ్బయ్యగారి పాన మనప్రస్తుతము ఆహారీ మనిషిపట్టు అనుకరించినవారైనది.

ఎల్. కాంతరావుగారు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు మేడికల ఆశ్రయకు సహకారిగానుండుట నియోగింపబడిరి.

అధికార ప్రవాసములు:—రాజమహేంద్రవర పారిశుధ్యసంఘ సభ్యునిగా దాక్షర విలియము ఛెట్టరుగారిని దొరతనమువారు మరల నియోగించిరి.

అనంతపురము డిస్ట్రిక్టు మేజరుగారి తాలూకా సంఘ సభ్యునిగా మ. రా. శ్రీ కరణము వెంకట నారాయణపుగారు నియోగింపబడిరి.

కడప డిస్ట్రిక్టు జమీందరుగారు తాలూకా సంఘసభ్యులుగ మ. రా. శ్రీ ఇంజనర్యురెడ్డిగారు నియోగింపబడిరి.

బందరు పోలీసుస్టేషన్ సంఘసభ్యులుగ నీ క్రిందివారు ఎన్నుకొనబడిరి.

1. మ. రా. రా. శ్రీ, నీ. వి. రామచారిగారు వి. ఎ. వి. ఎల్. 2. తరగా లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారు వి. ఎ. రి. ఉదయగిరి గోపాల రత్నముగారు

కర్నూలు జిల్లా కోనతాలూకా సంఘమునకు గోనెండ్ల భాగమునకు సభ్యులుగా మ. రా-రా-శ్రీ లెక్కెల్లు రామి రెడ్డిగా ఎన్నుకొనబడిరి.

నెల్లూరు జిల్లా గుమానూరతాలూకా సంఘసభ్యులుగా మ-రా-రా-శ్రీ బొల్లు రంగయ్యరెడ్డిగా ఎన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా పార్శ్వతీపురము తాలూకా సంఘ సభ్యులుగా మ-రా-రా-శ్రీ అధికార జగన్నాథముపంతులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

గోదావరి జిల్లా కాకినాడ పట్టణములో స్వేచ్ఛ మేజిస్ట్రేటు గారు గానుండుటకు మ-ల. వి. లానీ చా. లానీ లానీ, గారు నియోగింప బడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా కోనా పట్టణాధికారి తనాల్లూ గానుండు మ. రా. రా. శ్రీ ఛేరి ఉండేశ్వరస్వామి నా. డి. గారు రెండవక్లాసు మేజిస్ట్రేటుగా నుండుటకు నియోగింపబడిరి.

కృష్ణాతాలూకా బెజవాడకు స్వేచ్ఛ మేజిస్ట్రేటుగా నుండుటకు మ-రా-రా-శ్రీ తోట బ్రహ్మయ్య వాయుడుగారు నియోగింపబడిరి.

అధికారవాణి:—కడప జిల్లా కమలాపురము యూనియను పంచాయితీ సభ్యులకునగా మూసమునములు కారణములేనంద హాజరు కానందున ఆ ప్రపంచాయితీనుండి వి. టి. డేవు గారు తొలగింపబడిరి.

ప్ర. బతులు.

గుంటూరులో పెంపొరే సబ్జెక్టుల జూన్ 28 తేదీ మొదలు మరియొక సంవత్సరము పనిచేయుటకు దొరతనము వారు ఉత్తరవు చేసినారు.

గుంటూరులో అడిమనల పెంపొరే సబ్జెక్టుల గారి కోర్టు జూలై 16 తేదీ మొదలు మరియొక సంవత్సరము పనిచేయుటకు దొరతనమువారు ఉత్తరవు చేసినారు.

డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు:—మ. రా. రా. శ్రీ విష్ణుభట్ల రామకృష్ణయ్యగారు చెన్నపట్టణములో పని అయినతరువాత డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు చేరుటకు తగ్గవు అయినది.

మ. రా. రా. శ్రీ చెమ్మిరెడ్డి కామరాజు పంతులు గారు సెలవాఖరున గుంటూరు వెళ్లి ప్రేరవలయును.

మ. రా. రా. శ్రీ పద్మావతిరామయ్యగారికి మూడవ గ్రేడునుండి రెండవ గ్రేడుకు ప్రామాదను లభించెను.

మ. రా. రా. శ్రీ జన్నపుల వెంకటనారాయణనాయుడు గారికి ఆరవ గ్రేడునుండి అయిదవ గ్రేడుకు ప్రామాదను లభించినది.

మ. రా. రా. శ్రీ ఉదయగిరి సుబ్బయ్యయ్యగారికి ఆరవ గ్రేడునుండి అయిదవ గ్రేడుకు ప్రామాదను లభించినది.

మ. రా. రా. శ్రీ దాపులూరి ఉమామహేశ్వరరావుగారికి ఏడవ గ్రేడునుండి ఆరవ గ్రేడుకు ప్రామాదను లభించినది.

మ. రా. రా. శ్రీ న్యాపతి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు గుంటూరు తహశీల్దార్లోనుండి, ఏడవ గ్రేడు డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుగానుండుటకు ఉత్తరవు అయినది.

మ. రా. రా. శ్రీ సున్నా శ్రీవాసరావు పంతులుగారికి అయిదవ గ్రేడునుండి వార్షిక గ్రేడుకు ప్రామాదను లభించినది.

గోదావరి జిల్లా కోట్లము జమీనులోని చిక్కులపాతము లేక అయ్యతీపురమునకు గ్రామమును సర్వేచేయుటకు ఉత్తరవు కాబడినది.

గంటాము జిల్లా, లెక్కెరి తాలూకా కంబారిగాము గ్రామములోని నాకరీయనాముల రద్దుపరచి, నెలకేరముల నివృత్తుకు ఉత్తరవు కాబడినది.

కాశ్యపపు బర్తరపు:—గంటాము జిల్లా శత్రువురము తాలూకా కోనలూ గుమానూ గానుండి రంగరాజు వెంకట రావు పంతులు వి. ఏ. గారిని కాశ్యపముగా గవర్నమెంటు పనినుండి బర్తరపు చేయడమైనది. వీరు మరల గవర్నమెంటు లో నెచ్చటకు ఉద్యోగమును గొనుటకు ఆసక్తులు.

విద్యాభ్యాసము:—గ్రాంటుస్కూల్లో ప్రస్తుతమున ప్రెయింగుకాని యువభాగ్యముని యొక్కంటికి రూ. 80 కుచొప్పున, లాయరుగ్రేడు ప్రెయినింగు అయిన ఉపభాగ్యముని యొక్కంటికి రూ. 42 చొప్పునను, హైయరు ఎలిమెంటరీ ప్రెయినింగు అయిన యువభాగ్యముని కొక్కంటికి రూ. 48 చొప్పునను సగటున బడిచోటు చూపు విద్యార్థి కొక్కంటికి ఆ 80 చొప్పునను గ్రాంటులు లెక్కమావలెను.

ఈ గ్రాంటులకు నిశ్చయచేయు అధికారులు ఇ. స్వేచ్ఛరుగారు యధికారుల నున్నది. వీరికి మాయము లెక్కప్రకారము రాకలవిన గ్రాంటులకు హెచ్చించుటకును తగ్గించుటకును గూడ అధికారులు కలరు. కోనాపాధ్యాయుని కమాచూరుములో నే విషయమున గౌరవమైన మొత్తపు గ్రాంతు పాలికభాగమునకు వెక్కురగాకంద తగ్గించుటకు కను చేయవచ్చును. అత్యధికమున ప్రత్యేకబోధనా వేరైన ఆచరణలో బెట్టి బాలరమేధాశ్రీ మొదల కత్తుల బలవరమనట్టి స్కూళ్లకు మొత్తపు గ్రాంతు భాగమున వెక్కురకాకుండ హెచ్చుదనము కేటాను చేయవచ్చును.

మైలాపూరు సంస్కృత సర్వకలాశాల.

అధ్యక్షుల సభ్యుల కార్యము.

కార్యదర్శి శ్రీమంతులు.

మొన్న సాయంత్రము మైలాపూరు సంస్కృత కళాశాలయందు బాంధ్య మిహంసాధ్యపతులకు, మా మిత్రులకు ప్రహస్త, కంఠకుబ్ధాభిప్రాయం గలకొక దళనమును, సభ్యులకు కొంత చెల్లెను. సారాంశము వినిచెదకు. శ్రీశ్రీమహానుజుని కార్యములను లియక చెవియెత్తెదరు గాక! చందమామ:-

శ్రీమంతులు మొదటిసారి మైలాపూరు కాలేజీలోను, కాలేజీ వ్యవస్థాపక కార్యములను చేసిన విద్యార్థులను కలవరపరచుచున్నట్లుగా నొకటి కాలేజీలోను, అందులకుగా నొకటి కాలేజీలోని భిన్న భేదములనుండియు వాదాభిప్రాయములు వైగానే ప్రాధాన్యములు వచ్చివి. వీనిలో కచ్చితమైన భిన్న భేదములు లేవు. నాపాదములు నాకును నాకును దిక్కుకానే యున్నవి. కాలేజీవారి కుమారులు ఇంకొకరు వచ్చి దండయాత్రలుగా నాంధ్రుల కొక్కఁడును లేడు. అంధ్రుల కొక్కఁడేయి. దాదాపునే యని కాలేజీ వ్యవస్థలకు కొంత. మనకును వచ్చేదా! ఇవి కాలేజీవారి కట్టుపటులు వై (వాసి) మాటలే కావున వీని నాదర్శము గాగని యాంధ్ర భేదములు కొందఱు వచ్చి కాలేజీలోనే వచ్చును. మైలాపూరి పుస్తకమున కురువులయలలో మిన్న యందును. రాజులు నియమానుసారము యందలివైపువారును సాగుదల. ఉత్తర లకుదాక విద్యార్థులకు: కాలేజీవారి యాభిప్రాయములేదు. అయితమును మహాకాలములలో స్వదేశీయకం బోయి వచ్చుటకై మౌనమునైత మొనంగెదరు. ఇదియుకలెదదానా. వెళ్ళుట గ్రంథభాండాగారము లుండుటకేసి పుస్తకసామగ్రి మొదలు కాలేజీ ఇచ్చితిమిమి మైలాపూరి చెప్పినవచ్చు. అంధ్రవిద్యార్థులందు కొందఱు వయస్కులకొని యాంధ్రుల కాలేజీయందు గూర్తురుగాక. వాస్తవముగా నెలములలో ముందంజ యిది యాంధ్రులకై కృతకములు లేచెదరుగాక! ఇంతకు మహాకాలమున శ్రీశ్రీమహాచరితము యాంధ్రుల కొక్కఁడను కావచ్చు. ఇంతకుమీద మనకు కొనినయ మేమి? విన్నవార! వెళ్ళువార! నేటియనాటి పాఠశాలలవైపున, నచ్చటి యాచార్యులవిషయమున, అటు నిచ్చును సాగుచుండే బోధకతయందు నాకును గొంతగొంత పరిచితము. అట్లు నిచ్చుచున్నట్లు కొంత వెలుగు గని యును భవము వై నాకు బో చి క సం గతి. కుళలు లగువా రొకను దలచెదరుగాక. మానవకుల బంపెదరుగాక. చోటున్నది! ఏల మానవక? లేకన్నచో నక. ఇప్పుడెప్పుడో దానినను ఏదవునం దైనను బడికి బోవుట కేలము ఉపకార, నోభా నాభినంద నాలాపనాది సామయాభాదికానుసంధానముల ఫలకనే కాని వేలు ప్రయోజనము స్పష్టము. ఏనాడు ముక్కున నేర్చుకొన్నను విద్యార్థి సంతోషముగా రెంటులు పడవలసినదే కదా! అట్టి నీతిలో నీతిశ్రమున కయూర ఫలము. లేదందు. మన శ్రీమత దినములు చాల కదలిచి. అటు పంపించానని. నవ్యధా పాటునది వివిధప్రయత్నములచేతను కింక జీర్ణులు పుట్టించు వాద్యత మీ (అంధ్రమానవకుల) వైకే ఉన్నది. ప్రాధికారముల నవ్యకు ఉన్నటుల జూచి తిమ్మ గర్జించుచోవలె! బాటుపాటు బాటిలు నేని. దిక్కునవారిం గని తామే మేలు గదా యని దిట్టవలెనని స్థానములకి బడవందునని. మన కెవలకు, వారి యాంధ్రములను గర్జించెదరు. ఇటుంటి యని వాదానాటి టిని యందలకేలాగి శ్రీమత నాకలెద్రాగి నే ముడిగి యందరాదు. దేశకాల కాలానుగుణము మాటుపాటుండ నాడలె. కాని ప్రవృత్తిగ్రహణమున నేమిటా యుండరాదు.

ఇది నీమాసంతముదాకం బ్రాధికారము కాదున్న దనియెడ! - - - పంచాంగుల దక్షిణామూర్తి శాస్త్రి.

సభ్యుల సభ్యుల వాదాభిప్రాయము.

అధికారులు చాలామంది వారికి వేరమానందును. వారికి చువారికి మాత్రము ప్రాణముగలదు. కాని వ్యాధులుతో మెదల అందరికీ లాభము. పోలేరువానన్న కొంత కను. కాని యియ్యవ్యకౌంతమంది సమంజస్సాగులు ముగిసింపుచున్నార. వారికింద చాల గానియును క దస్తావేజులు రిజిస్టరు చేయించుకొనటకు మార్గము కలదు. చేయవలసి యుండును.

చాలావాద. నారు తీరావచ్చిన లగువార వారిదస్తావేజులు నిర్వహణముగా రిజిస్టరుచేయుచున్న మరీవాద. మొన్ననొక బ్రాహ్మణుని కింకయినాము కొకనాని ఒకతను పిలిచి 800 లకు విక్రయముచేసెను. దస్తావేజులో సామ్యునిస్తాగు గారి యెదుట పుచ్చుకొనుట అనిచున్నది. ఆమె అక్కనుకు పోతక సామ్యుని కింకయినా గారిచేతికిచ్చి పంపెను. అప్పుడు సమంజస్సాగు వారికిని, అయ్య వ్యాగారికిని ఇట్లు సంభాషణ జరిగెను:-

రిజి- నీవు ఎక్కడ? నీవేమి? అయ్య- నే నొక్కోడును. సామ్యునిచ్చితిని. రిజి- ఈదన నీవేమిసంబంధము? అయ్య- ఈదననిచ్చితిను సామ్యునిచ్చితిని. రిజి- నీవు ఆమె "ఏదెంటువా"? అయ్య- ఏదెంటువా! ఆమెతప్పున సామ్యునిచ్చితివాదన రిజి- (మండిచుచు) నేనడిగినదానికి నీవాయ చెప్పు. ఏదెంటువా? అయ్య- "ఏదెంటు" అనగా నేమి? సామ్యు. రిజి- మాట్లాడకు. "ఏదెంటు" అని వ్రాసి దస్తావేజు రిజిస్టరుచేదెదకు. లేకపోలే లేదు ఇంకొకరు:- అయ్య! ఆయనకు "ఏదెంటు" అంటే తెలియదు కాబోయిన తెలుగున తెప్పించి.

రిజి- పో! పో! అతనికి అంతా తెలుసుకు. ఏమి? "ఏదెంటు" అని వ్రాసెదవా? లేదా? లేక రిజిస్టరుచేయను (అని రాని ఒకచోట పడవెచ్చెను.)

(క్రయముచేసినవారు మారుచుండి వచ్చివారు. "ఏదెంటు" అనేమాటకు అంతా దివిడవరగను ఇది వ్యాధులూ కాదో తెలియదు. అధిక రులకు అంతకొపమున్న యెదుట ఎట్లు పరచుచున్నా? అధికరు "ఏదెంటు" అని వ్రాసినగాని దస్తావేజు రిజిస్టరు చేయలేదు. "యూ" అని అట్లున్నదా? "ఏదెంటు" అంటే తెలియకపోయిన పాల్గొనియేమి? దావ్యమెంటుమోడ "ఫలానావారు ఫలానావారి ఏదెంటు" అని సమంజస్సాగు గారు వ్రాసి. వైఅధికారులు చిత్తగొతురు గాక! ఇతములు పాల్గొని తిరిగి పోవనవలెననే అధికరు గారి యగ్రహమును వాద్యనియక, "ఏదెంటు" అని వ్రాయుటకు నిర్ణయించుకొని పోవుచు గాక! - - - సత్యవాది

కలగారగంప.

కలగారగంప కొత్త అయ్యగారు! వకమాట. మీదేవారో తెలియదంటేను. కాని మీమాటలకల్ల గుంటూరు జిల్లావారుకారి మాత్రం తెలుసున్నది. మనపాత అయ్యగారింకావున్నార నకలెంటున్నార కాని పాపమానున బుట్టమానన కొద్దికొలదికే యాగొన్నా విడిచివెళ్ళారు. అయిన మాత్రాగానునే. ఎవరునున్నా లేమా కరుగంటి శ్రీరామశర్మగారాయన. వారి సంఘసంస్కరణానికి వాంఛా మోహనానికి వాంఛియుటకు మనమంతా మెచ్చుకొంటున్నాం కాని సింగంలవారుమాత్రం వారి భూపకారంగా వక్రమిటింపై నాచేకారుకారటన్ని నే ఒంగోలునుండి, ఒకాయక యాకేవర్ల (వాదానుసంఘం వాంఛంతి మనకెందుకు? మనం మాత్రం శ్రీరామశర్మగారిమనస్సు కాంతిహించాలి అని ప్రార్థిస్తాము. ఇంతకన్న మనమేమిచెయ్యగలం?

* * * * * శంకర్ నాయకు గారు రిజిస్ట్రేయివారట. వారికి బదు లేవనవస్తాలో అ) అయ్యగంటావుంటిని. బి. యె. శర్మగారిని వేస్తే వాగుంటుందని భీమవరంనుంచి వకాయన ప్రకాశ చేశాడు. వాగానేవుంది. అట్లాచేస్తే మనపుస్తకం పంకరుందని అయ్యగంటా. కాని మన తెలుగువాడని యీ కదవా ప్రాప్తమే అయినదట. మాకారా. ఒక అయ్యగారికి ఆదవి విచ్చారట. ఎ.త.భావకలి. ఏమిన్నాయు.

* * * * * శంకర్ నాయకు అట్లావుండగా డి.ఎల్.ఎస్. గోదన బలముంది మాప్లాలో ఫోర్ పరసెంటు ప్యాషం వారిని యేడవమే. ఏమనుకొనియేంట్లం. అంతా అయ్యగోదం ఈచేపు చువుకొనేదాకన్న కుడుచుచున్నాను. సుపాదింపుకొనేమేలు గావుండే-అయ్యగారా!

* * * * * శిల్పగారాయన వకాయనన్నామా మాప్లాలో యెండ తెంతలుంగా వున్నవయ్య! మాటనామగో మాటఅయ్యగో దిగ్గియంటున్నాడు. కాని యాదంగోల తొలుకా యెండల సంకతికే చెప్పేటప్పటికి అయ్యగోదంయిపోయి అట్లయితే మా శిల్పగారు మానూకోలేక పోటియో కావాలా అన్నాడు.

వృత్తాంత లేఖలు

తుని వార్తలు.
(స్వకీయ విలేఖర వద్దనుండి).
కాల సితి.

తుని జూను 18:- మృగశిరా ప్రవేశము అయినతోడ నీ నిర్ణయ ప్రారంభించినది. ఏమిటావ వచ్చుచున్నది. కాని ఎడెలు అగ్రముగ నే యున్నవి. రాత్రులయందు గాలితక్కువ కొంత మిచ్చుండిన నేయున్నది. గొప్ప నీటి యిబ్బంది.

ఈ గ్రామమునకు పురాతనమునండి మంచినీటిని స్వయ చేయుచున్న పల్లిట నూతులకు సుమారు మాడు మూడుముల క్రితము డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారు పంపులను తెట్టించి ఆ నూతులను ఎత్తుచేసి నెలలాది మాసివేయించినారు. ఆపంపులను తెట్టించిన కొలది నమలలోపలనే అని పనికి రాకుండవోయెను. కాలమా రాక్షసవాదు సంవత్సరదివేసవికాలము. ఈ సరికి ఏవిధ మైన చురుకులు చేయించలేదు. మాకు పంపులు అక్కరలేదు. వెట్టింపుధరి మేము కోరలేము. నీర్లులేక పొలములలో నూతులకు బోవు చున్నాం. జనోపయోగకరములగు మహాకార్యములని బోర్డువారు చాల ధనము వెచ్చించి యిట్టి పనికి చేపించి గాని ఆధునుకే మంచినీ మరీ మాడు నూతులను తీయించిన నెంతకల వాగుగ నుండును. ఈ విషయమై అనేక పర్యాయములు ప్రతికాముఖులైన తెలియ జేసియు, గొప్ప యధికారిలకు ప్రత్యక్షముగా జూపించియు నెక్కువిధముల ప్రయత్నములచేసియు తంటాలబడినప్పటికి ప్రయోజనము లేక పోవుచున్నది. కలక్టరు దొరవారికి ఒకసిటిమను పంపించుకొనుచున్నాం. ఇదియే కడవటిది. దానికిని తగిన సదుపాయము కలుగనియెడల ఏమిచేయవలయును? కాబట్టి అధికారులవిషయమును త్వరగా నాలోచనచేసి ప్రజలకు శ్రమగలుగజేయుకుండ తమ పదవులకు దగినవిధమున యథోచితసహాయమును జేసి తమ విషయముల సాధకము జేసికొందురు గాక.

బోర్డు ప్రెసిడెంటులు.
ఈ గ్రామమునకు ఇన్నాంథర్ బిల్డింగు శాంక్ష నైతి. బిల్డింగు కేంద్రాగమన్నది. దాని ప్లాను, వగైరాలు కనులూర మానవలయును గాని వ్రాయవలెదు. గ్రామములో తక్షణి రెండుడివిలకులకుండుగలవు. అట్టిగ్రామమునెట్లు నిందియద్వ గలకో, కలెక్టరుపాము మాత్రములో, లోటులేదు. కేలసంఖ్య గాని వందల గాదు బిల్డింగు అందముగాలేకపోయిన పోవచ్చు గాని, బిల్డింగు దగినవలెయైన గలిగియుండవలదా? ఈ బిల్డింగుకన్న, దానిచెంతన్న శ్రీశ్రీరాజావారి పీర్ల పంబా కడు సుందరముగను, అందముగను అగపడుచున్నది. విద్యార్థి కాదు శీర్షులైనవయములలోనే యిటులజేసినపు డెవనవచ్చును? గవర్నమెంటువారు గలగజేయుచును సదుపాయముల ప్రయత్నములచేసి తమపదవులను నిర్వహించి చేకూర్చెకై కార్య దీక్షపరతంత్రులై సోదరసమానులగు ప్రజలయెడ ప్రేమ వహించి క్రిందిపరుగుటకు ప్రయత్నింపురు గాక యని కోరుచున్నాము.

బాలికాపాఠశాల.
వర్సాపురము శ్రీలలితకులకు నీస్కూలునుండి పరీక్ష కుగట్టినవారిలో నొకరుతప్ప అందరును కృతార్థులైనందుకు చాల సంతసముగనున్నది. బాలికలకు సుబోధ యొనరించి, ప్రయత్న సాఫల్యమును బొందిన శ్రీయంతు దేవరకొండ వెంకయ్య గారికి మానందములు. వారికిబడితయి గుంటూరులోనున్న పుట్టికిని వారి కీస్కూలువైగల యభిమానమునకు మిలిలేదు. ఇప్పటి మైలాపూరుగారుకూడ ఆయనలతో పనిజేసి మరి కొందరు బాలికల నీసంవత్సరము ఆపరీక్షకుబంప ప్రయత్నించెదరు కలెటకు ఆనందము.

మ.ప్లాలో వకలైబరేవుంది. దానికిగాను పాపముకాయల చాగ్గకట్ట పడుతున్నాడు. అయినపుణ్యమేమా గాని వానికి శాలా మంది సాయంకేస్తు చున్నార. మన భావ వృద్ధి చెయ్యి దాని కేం మార్గం? ఒక మహాభావుడొక పత్రిక తెప్పించి యిస్తున్నాడట. అట్లా నే నేయ్యండయ్యా తలాడికమాను. ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవడం మనకు సాఫల్యమయ్యే కాలము దాటిపోయి న్నది. కనుక తెలుగునా వృద్ధి చెయ్యండయ్యా పులికాధిపతులంతా పత్రిక లియండి. కవులంతా గ్రంథా లియండి.

* * * * * అయ్యగారు! నేనూ యెదో కాస్తముకలెట్లాను వ్యాపారం. మీకుగూడ మీ మూల మానంపుకుండండి. మా కూర మీ కంపుతాము. అట్లయితే మా జిల్లా కూరలు మీకూ మీ జిల్లా కూరలు మాకూ బాగారుచి తెలుస్తుంటవి. మతి వ్యాపారంకూడా బాగా బరుగుతుంది. ఒంగోలు. ఇది కలగారగంపలో ఏడవబుట్ట.

జూ బు లు

విలేఖకులకు ప్రకటన.

మేధావి వాళ్లు, వేళిలు స్వప్నము గా లేదు.

చలించర మొకచుక్క గారు, పురవాసి భండగా గాభిలాషి, ప్రకటించేసందర్భము చి త్తించువాడు.

I

విజ్ఞాపనము.

అయ్యో!

తెలంగాణ రాజ్యాధిపతి మహారాజు మహారాజు, పి. యే. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ నా.వి., యల్. జి. గారి కోరిక విజ్ఞాపనము:—

తమస్వామి సంవత్సరాంతపు పరీక్ష ప్రకృతికాంతములు వెల్లడయ్యెను. అది పరీక్ష జరుగునని ౨౨-౧-౧౯౧౬ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ పరీక్షకు తాము చిత్తగించేముందుకు. యథాకాలిని తమ తెలిసినంతగా తెలిసి పరీక్ష జరిగియుంటిరి. అందువలన ఈ ప్రకృతికాంతము లెటు వెల్లడయ్యెనో విపులముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ ప్రాంతీయ అవసరముకలగలేదు. ఇందున గురించి సర్వజనులకు వివరము తెలియజేసిన పరీక్ష యంత్రపత్రములనుకూడ సమాధి పరీక్షాధ్యక్షులకు యీ ప్రకృతికాంతములు వెల్లడించేముందుకే అట్టివివరములకు తగినదండ విధించరలెనని వేచుచున్నాము. అ.తె.శ్రీమ తాము పుచ్చకొనటకు పీలుకలగనివో తమస్వామిలో పరీక్ష ఫలితాంతములను దామ వెల్లడించినతర్వాత అట్టి వివరములపేరు మేమే వెల్లడించేవలసియుండును. విలయన గా ఇట్టివివరములను ప్రభువునకునే వాతనముచేసిన వివరములు మండలకల రాగలను.

కావంబు సింహచలం.

II

తెలంగాణ మహాదానధి

అయ్యో!

ఆంధ్రప్రదేశ్ (5-6-15) తేదీన తెలంగాణ మహాదానధి కల నుండి అనుపేట ప్రకటించబడిన లేఖను పరిశీలించినవారైనా తియ్యగొర్రె యీ సంఘమునకు, రా. బ కొమ్మరెడ్డి నూర్తూకారాజుగారి నాయకులను అన్యాయముగా నున్నట్లును 15-6-15 చందాలములకముగా సుగ్రహించి యుండిరనిన కొన్ని చిన్న గ్రామాలలో అన్యాయములగు నిన్న వాసుగ్రహించినవో భారతీయుల గలగదనిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జరిగిన తెలంగాణ లేనో, యీ తెలంగాణ గుడ సభలు జేసినవో యీ సంఘమువృద్ధి ముననని ప్రాసించుటకు సంతోషకరము.

ఈసంఘములలో, జరిపించుటయును చక్కలు మూలముగా కాగ్యర్థములను జేయుటయును ప్రభుత్వ కర్తవ్యము.

ఏలనగా! తెలంగాణ, పాతముతోగోడియున్నది. కూటికి లేకున్న ఉపవాసములుండి కాలముగడపుచుండు. ఇతరభాష దగ్గరగాని వ్యవసాయభాష దగ్గరగాని వెళ్ళి, దేహి, ఆరు. ఈభాషలో విద్యభ్యసించు. ఒకవేళ ఒకరురవాదులయి నూర్తూకారాజుగారి కర్తవ్యము. ఆదాటివారు చదువుకొనలేనివారే! దెచ్చులేదు లేదా సహాయముచేయువారు లేరు. ఈసంఘములు లేవు. అనేకములను బాపనెయున్నది. గాన తెలంగాణయు విచారించ నవసరములేదు. నున ఆంధ్రప్రదేశ్ ముగిసిన కాలేజీలో నూర్తూకారాజుగారి ఇంటికి విద్యభ్యసించు వృత్తాంతం బాలకుల వైకానులకు యీసంఘము వాన అన్నిభాషలుగలవారి చదువుకు పంపించినవో యీసంఘము వృద్ధి మునకు గొప్పకారణము.

ఏలనగా:— ఈసంఘము వారు పెద్దపరీక్షలకు పంపించువానిని సంఘము వారు పంపించునని చందాదారు లిచ్చే మొత్తములను పెద్ద మొత్తములను జేయుటకు సుదీను ములేగాన కాలము మునకు కా కర్తవ్యము, కాలేజీలకు ప్రాసించుకొన్న తెలుగు మదరాసు కాలేజీలలోగాని మరియితరకాలేజీలలోగాని ప్రజల పెట్టించుట మూలముగా సంఘాధ్యక్షులనిచ్చియున్న కాలేజీలో తెలంగాణ సంఘము తీసుకు ఆంధ్రము చేరినసంగతియే.

ఏకరాసు. సుభాషిలాషి.

III

అమలాపురం మునిసిపల్ వైరు మునుపదవి.

శ్రీ. స్థానిక విలేఖజే. ప్రాసించిన (14-5-15) తేదీన ప్రభుత్వం, పాల్వంచ, యూనియన్, అనుమతియును

జరిపించి:— జూలై నెలలో, వైరుమునుపదవి భారతీయుల నీన్న వ్యాపకములు ఉపాధ్యాయులు యితరధికారులు వెళ్ళుచుండి యున్నారనిన వాటిపదవి యందభిలాషగలదనినీ తెలుగుపర్యావరణము ప్రస్తుతపురముగాను జేసిననీ, తిరిగి వీరినే నియమించుట. సమంజసముగాదనినీ, తాలూకాబోర్డు యధికారాధ్యక్షులకు యీసంగతుల వాలో చించి తగినవారిని యేర్పాటు చేయవలసినదనినీ ప్రకటించినది. ఈ స్థానిక విలేఖ ప్రభుత్వం ప్రాసించేగాక కనపించదు.

ఏలనగా అమలాపురం యూనియన్ ప్రభుత్వం వైరుమునుపదవి గాను మ.రా.రా. కి. వాగిటి పీఠ ప్రకృతి పంతులు గారు కొంతకాలము ప్రభుత్వముగాయుండి వారి కాలములో పురమును సాధ్యమైసంతకరకు వాసుపరిచింది. వారు యీవైరుమునుపదవి విదేశీ వారిరువారే. మ.రా.రా. కి. పీఠం చల్లా పేరయ్యకాశ్రీ గారున్న సముజ్జ్వలము. డి. రాఘవేంద్ర రావుపంతులుగారున్న, పీఠం క పీఠరాఘవులు వాయుడు గారున్న, పీఠం క రా విశ్వకాశ్రీ గారున్న, జేరిగిగాన పురమునకు ఆగోగ్యకరమైన పనులు నెరవేర్చబడినట్లు కనుపడును. ఇకను ప్రస్తుతపు వైరుమును గాను, మ.రా.రా. కి. రావభృత్ శీతావతిరావు నాయకు గారు పుర పారిశుధ్యమునుకలించి యెంత పాటుబడుచున్నారో విజిల్లప్రాయము రిహతులు కర్తవ్యం దెలియగలను. వెనుకటి ప్రభుత్వాలకాలములో యీ కర్తవ్య పనులు జరుగలేదు. వాడుగాను ప్రజల కనుపర్యోగమైన మురికిగుంటలను పోషిస్తున్నదగ్గర మున్న అసూయను టవునోచో దగ్గరగల గోతులు, పూచీచిరి ఎన్నడుకోర్కె-మొగమొగని పీఠం లను సందును కోర్కెగావించిరి. క్రొత్తగా కోర్కెవేయించిరి. కాబట్టి టవునకు పీలులే మంచీకోర్కెవైపులు పెట్టెలు జేయించి బండ్లు నడచేట్టుజేయించిరి. క్రొత్తస్మృతానులను ఏర్పాటుజేసి నూతులపై రాలను నిర్మించిరి.

పురమునకుల లోకలోభం కోర్కె, మరమ్మతులలో నుండినవో వాటిప్రాసించి అట్టికోర్కెలలో కోర్కెపండువారిచే మరమ్మతులనుచేయించి ప్రతిపేధి జరగనోలోను వృత్తుల నిలచి ప్రజల రాకపోకలకు యీర్పాదులులేకుండా అనేకసంతోషములు, కట్టించి ఇంజనీరు పనియందును లోలో భూమి పనియందును ఇంగ్లీషు వైద్యమునకు ప్రవీణులు. నాభి ర్తచే పుచ్చుకొనుట సమాధి. 1. ఇంగ్లీషు, 2. హిందూ స్థానీ, 3. ఆరకును, 4. తెలుగుభాషలయందు ప్రాణ్యులు, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు జిల్లా కాలటరీఆఫీసరు, కలె రాలు పుర పారిశుధ్యమునుకలించి, పీఠం చి విజిల్లబుక్కులో పూర్వకంపే చాలా వాగాయున్నదని ప్రాయమం దిరి. వైసుగుతులకుట్టి వాయుడుగారి సామర్థ్యమునదెలిసి కొననచ్చును. పీఠం క కొంతకాలము ప్రభుత్వముగానుండినవో పురవాస్తవ్యులందరూ మద్దప్రకంతు:గుటకు సుదీనుమలేను. వ్యాయవాసులు ఉపాధ్యాయులు యితరధికారుల కీపదవి యందెప్పుడుండిన నుండవచ్చును గాని రాజ్యపనులు చేయుట చేత గ్రామ పారిశుధ్యమునకు కొంత సమయము. వాయుడు గారు రాజకీయముల పూర్తిగాచేయులేదు. పీఠం క తరఫునులేవు. తమకాలమంతయు గ్రామపారిశుధ్యమునకు వినియోగపరచుచున్నార గాన తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు వచ్చేటరమునకు శీతావతిరావు నాయకుగారిచే ప్రభుత్వముపదవి కేర్పాటుజేయ ప్రార్థించు.

చెన్నపురి, ఆంధ్రము.

హైదరాబాదు ఆస్పత్రి ప్రభుత్వము.

గిల్లూరులో ఆస్పత్రి ప్రభుత్వములో పనిన మునుపదవి.

ఈసంవత్సరమున నిండిగొనివచ్చుమై యొక్కమాట చెప్పవలసి గున్నది (కరతాళము). హైదరాబాదు ప్రభుత్వము, హైదరాబాదు మును నొసరించిన భవనార్యసాహాయ్యముల బాబితాయొక్కటి క్రిము. వైద్యులలో ప్రముఖులైనా. (కరతాళము) వారి చదివినవారందరూ మును సాహాయ్య మెల్లవోయిల నుండియు వచ్చినది. తెలియగలదు. అపి మొదలు ఇంకకను మరెవరూ నడచుచుండుటలకు విరాళములు మొదలగువిశేషాలనునె. మును వచ్చియున్నది. వారిని నేకు జేరే యిచ్చుకు పేర్కొనవలసి. ఆగోగ్యమలేదు. అమరకు ఒకటిరెండు ఉపాధ్యాయులయిత్రము మున్నటిందె దు. సామ్రాజ్య హండ్లెడకు కవిని యొగని విరాళము మొదలు మహా సాహసంగియున్న సంగతి మొత్తరకునిక దిమ. తరవాత వైద్యసాహాయ్యము హైదరాబాదు నిజాం.

గారొచ్చిన 400 సాహసంగుల విరాళము కూడ మును తెలియనిది కాదు. ఇక గాల్గియును మహారాజా వారి వ్యాప్తియును మును దిపార్టు మెంట్లేదు. ఇప్పటికిప్పుడు నే. శ. మహారాజావారు కను నవారబుద్ధితో నొసగిన యాగ్రహించుటలయమె మన చక్రవర్తిగారి యాహ్వానమును తెలిసిజేసిగారు ప్రభువు వ్యాప్తియు తెలుసుంద, ప్రజలు వెళువలేదు. మూడు రాజధానలలోను మూడుసామ్రాజ్యసాహాయ్యధుల స్థాపించి నారు. బెంగాలు, బొంబాయి, మద్రాసు రాజధానలన్నియు నవారములకు విరాళములనొసగి హైదరాబాదుకు కర్తవ్యం తోపకారమును గావించిరి. ఇక హైదరాబాదుకులసంగతి వేరె చెప్పవలయు. (కరతాళము). కంగరంగమునకు మొత్తముమీద ఫిరంగులనో సహా కాగ్యలములకు సరిపోవు వైద్యకులము ఇండియా నుండి వచ్చినది. (కరతాళము). దీనికినోడు రాజ్యములు (కరతాళము) ఇంక నెన్నియో యెచ్చుచెప్పుటనో పనిజేయుచున్న హైదరాబాదుసాహాయ్యలకు బలము లవలభ్యకములుగానున్నది. దేశాంతరమున నిలులు పనిచేయుచున్న ఇండియాజేతపుటలములో, బ్రిటిషులైనను, ఇండియనులైనను ఎవరైనను, మొత్తముమీద 25 గుర్రపుదండు లును, 124 కాల్బులును సామ్రాజ్య సంగరకాగ్యము పని జేయుచున్నారు. వీరు ప్రాప్యము, హైదరాబాదులోను గొనిన జయములే వీరి యాహ్వానకాగ్య, కాగ్యములకు, నిద్య నములు. (కరతాళము). ఇట్లు అంతల సహాచెప్పినందునకు కారణము మొదటనే విశదీకరించినాను. ఏ యువరాష్ట్రము కంటె, ఏవాక్యానుగ్రహము కంటె, ప్రత్యక్షముగా విషయముల భువరచిన యెడల, సామ్రాజ్యమంతయు వృద్ధయా దర్శనముల రెంటిని నొక్కటియై యున్న దకు భావము విడిత మగుచున్నది.

సలినస్పెక్టరుమీద కేసు.

కలకత్తా నాను 18-కరచిన జేసేవలలో జే ఎన్ మియ్యను పోలీసుసలినస్పెక్టరు కలకత్తాలోనియోధగహము అను వారి ఇంటికివెళ్లి తుపాకీమాడలయనని చెప్పెను. యోధగహము భూస్వామి, పెద్దమనిగి తోళ్ళవ్యాపారము చేయును. ఇంతలో రహిముకును ఇన్స్పెక్టరుకును దెబ్బలుట జరిగినది. సలినస్పెక్టరు తుపాకీని చూచెను. తరువాత రహిముకు నాకగు లిద్దరిని పంపింది తప్పించుటకు కోరెను. ఈకాకరులకు ఇదివరకుకుపదినది. కాని రహిముకు బిచ్చ కొనలేదు. దానిమీద, ఇన్స్పెక్టరు ఇంటిని శోధించి, రహిముకు అదాదాను జేసి, వాడుకు లాగిగొని సోయి హింసించెట. అందునకే సలినస్పెక్టరుమీద కేసుచేయబడినది. దీనిని సీకరేటురు డిప్యూటీమేజిస్ట్రేటు విచారించు చున్నారు. చాలమందినల సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది. కేసు దానివా చేయ బడినది.

సైనికులకు డిక్కు-క్విరో వేపుము.

పరాసునారు సప్తయి చేయుట
లండను జూన్ 17.—సైనికుల తలమీద, ఫిరంగి కుం డ్లముక్కులు, తుపాకీకుండ్లు పడకుండా, కాపాడుటకై పరాసు నారు డిక్కు-క్విరో వేపులకు సప్తయిచేయు చున్నారు. ఇది తేలికగతుండు

జగ్జీవాలికులు.

సంధివిషయమై చేయుచుండుట.

న్యూయార్క్ జూన్ ౧౭:— సంధిచేయుట కని క్లక్కు-గొనుటలకై అమెరికాలో ఎన్నియో సంఘములులు ఉండెనని. వీరిలకు చాలాఅసమానము కలుగుచున్నది. జగ్జీవీ వారు కోర్కెపద్ధతుల ప్రకారము అమెరికావారి సంధినికును దుష్టము చేయుటయు పన్నిన కుట్రయొక ప్రత్యేక మొగ మొదలు లేకుండ వాగ్ధముచున్నది.

జగ్జీవాలికు కిల్లిగిన విషయముల

అప్రాధాన్యము.

లండను. జూన్ ౧౭.— ప్రెస్బుటేరికా సాగ్రామిక కాగ్యర్య ఇటుల ప్రాసించి, అట్టి నూ జగ్జీవీ వేపు సం గ్రామమునకు దిగెనుటగా. కేసుమేయి మును. వివిధ రహస్యకాగ్య 5 కంతులలో నొక కంతుకాకము యుద్ధ ముగను గాలేదు. రహస్యము తెలికకువోయినయొ వారు జగ్జీవాలి నే నావృత్తిని చిల్చి లేకపోయినది యు ప్రెస్బుటేరికా వార్తలను మును కల్గించేవలసిక పని పనిలేదు. జగ్జీవాలి నూ నాశనముచేయుటయే మనసంకల్పము. దినమును 1000 స్థలం దిండును జగ్జీవాలి నూ నాశనము చేయుచున్నంతకొల్లమును మనవిజయును తగ్గక కలుగు నున్న మును పనిచేయుచున్న వారు ఆరుచును.

మనభవిష్యత్తు.

నేరములకు పేరుబడిని కొన్ని తెలకు గూడ
వారియనాగరకస్థితిని దలంచి ప్రభుత్వమువారు సెల
త్సాంటు నేర్పరచి యిచ్చినారు. దక్షిణ కన్నడము
జిల్లాలో మాపిల్లాలకును, మధురజిల్లాలో కల్లగుల
కును, గుంటూరుజిల్లాలో లంబాడీలనును కట్టి సెల
త్సాంటులు నిర్ణయములు పనిచేయుచున్నవి. మాపి
ల్లాలిషయమున పని చక్కగా జరుగుచుండుట
లేదు. కల్లగులలిషయమున తృప్తికరమగుపని కా
కున్నను స్థానికులయిన కాన్పించుచున్నది.
ఒక్కమః పవర్ధికనుపరుచుచున్నారు.
1914 వ సం. ప్రమునకు మేల్వారు, గరిక
పాను మానుమాపురము గుడాలలో 160 కుటుం
బములు స్థావర మేర్పరచుకొనియుండెను. ప్రజా
సౌఖ్య 328. 1913-14 అంతమునకు వీరు
1115.42 ఎకరములు సాగుచేసికొనుచుండిరి.
1914 అంతమునకు 1150.8 ఎకరములు సాగుచేసి
కొనిరి. వీరి మొత్తపు అప్పు 13,600 నుండి 12,200
కు తగ్గినది. వీరికిగల పశుధనమును హెచ్చేయి
నది. వీరికి నియ్యబడినభూములను నప్పులకై యను
టకుగాని అడమాన ముంచుకొనుటకుగాని వీరి
లేదని నిశ్చయింపబడి యున్నందున ననవసర
నప్పులు పెరుగుటకువీలు లేదు. ఇతర విధములను పీ
సనుపాయము లేర్పడనైన నేర్పడినవి. ఏర్పడక
నేర్పడనున్నవి. వీరు గుడిసెలు మున్నగునవి
కొనుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినారు క
మించుగా నన్ని కుటుంబములకును

లాహోరు జూన్ ౧౭:— నేటి మధ్యాహ్నము పులిక
టుల తలెత్తినది. లండన్ జూన్ ౧౭:— యుద్ధము తలె
త్తినది. మొదటి అమెరికావారు యుద్ధసాములను సెనా
నకు సిద్ధముచేయుటలో చూచుకొనుచున్నారు. ఇదిగఱకు
అమెరికావారు చేయని యొకలాహోరు గాని సంఘమువారు
యుద్ధవారంభమైనచో జరిగినట్లుగా నుండునని ప్రవీణి
చేసినరేమొనని బాగుగా గ్రాహ్యమైయున్నది.

రంగులు జ్యోతి 17:— సాగంగు అలాను
 వేచి 452.414 మైళ్ళు దూరమున వెను
 ను నురుగుల ను కల తెగినది. దీనిని ప్రయాణికుల
 లకుగానూ మార్గచిహ్నము.

గత సంవత్సరము కాక్ మొదటి తేదీ కృష్ణ జ్యోతిషం ప్రకారము
కా మధ్యాయ గ్రామము నుంచి సతారా మహిలాస్ పుస్తకభాండా
గారమును కొందరు బాబులు స్థాపించిరి. తరువాత దానిని పును
' రీడింగ్ రూమ్ ' అని పిలుచుటకు కమిటీ వారు విష్ణుకొనిరి.
ఫల్లేటూరు నందు ఎటులనుమూల మో అటులే వీలై నట్లు సాటు
పడుచున్నది. అని కైకటరి, గూడా వెంటటరత్నంగారు వ్రా
యుచున్నారు.

మేము చేసేయవలసినది యిది. విధివేసినది లయ
యూట గుర్తించు. అది రాజ్య క్రిమాచకము లని మావిమర్శకలు
వ్రాసిన నొకప్పుడుకే తీవ్రము. అయినను, దీనియోధ్యయముల
మాటలకుల వివరముగదా? సామాన్యములయందు గుంగర సాగర
మున నుండి యొప్పువుకు, క్రభువ్యయవారిని నీ విమర్శనోను
నా : మిగ్గయతోడను విడిగించుకొనదు కదా! అట్టివో,
మానసి కానియను, అది మిగుల చేయకూడదు అని మతి రు
మిడియునేల నడుచుదుకు చేయవలయును? అనిమా విమర్శ
కు లభ్యుగుచున్నాడు. దీనిజవాబు విక్రమింపదు. ఇట్టివిమ
యనులో ప్రభువులను ప్రజలను సమానపుష్కల భావముతోబా
చేయవలసి యున్నది ప్రభుత్వం వారికి నలబడికలగజేయకుండ
ప్రజలు నడచుకొనట యెంత విధియై యున్నదో, ప్రజాద
ముల నిలికమించకుండ నిజసాలన గలుపుటయు నంత యెత్తి
యమై యున్నది. ఒకరి వారి కిష్టముకు వారిని జేయదు,
మరొక వారిని చేయ మరచదు, ప్రజల కోరికల సరకు
గొనకపోయినచో, చెదవ నాని కనలమునీగిని యెందు
కొనటకు కలగవచ్చునా? ఎవనుచునుండు కాను అయినను
అనగనముగా భుక్తికెట్లుటకూడదని కొనినామోక్షతీరు, అక
నకపు భుక్తియైనను సమయవివేచనము చే గొంత కాలయాపన
మోక్షునెవ వారి నాపుతేయును నందు సమయముననే,
పరితరనే సమృద్ధి చేసెనులతో దుఃఖుగుచుండు వి. నీ
ఎవలకు నడుగని దానముగా : ధికింరాగ్గుల సోపక ప్రభు
వులు తీర్మానించినచో దాని విషయము. ప్రజాభిప్రాయ
మును, అదిగానా అనగనపుష్కలముని, తెలుపుట దోసమెట్లు
లగును. సామ్రాజ్యయంతయు నేకీభాషకల వహించి సామ్రాజ్య
లయంతయు నడచెనొనెంచి, సామ్రాజ్యుని నడచవల సమ
యముననే, ప్రజలయందు నమృతము లేనట్లుగావారికి నాయు
ధ భారణము నొసంగక వారిని మైక బలముల లోనికి
శ్వేచ్ఛగా దీసి కొనక ఆ న్యోగముగా, ప్రజలకును
ప్రభువులకును కొరికై నొకరికి సుచేయములు గలవా
యనుకొనునట్లు జేయుట దగునా? అప్పుడు
ప్రభువులు విధివేసెదరు భేదవృద్ధి ముంది కాదని సలహా
చెప్పటయు నోసమగునె? నిశ్చయముగా నుపకార భారణము
యను ప్రజాభిప్రాయానికి ప్రజాసామ్యమునకును నడసరచులగు
నట్టి భుక్తిలనెన్నిటికో యిపుడు సామ్య చాలదు అని జవా
బుచెప్పదు, ప్రభువులు ప్రతిరాజధానిలో కొండలకువో
వుట మానవంకుట సరచుయ్యోనే? అట్టిది అవ్యామును; మంచి
కాలములలో నేకావచు. అందులో నిపుడు భౌతిగానే వదలి
జేయవలయు అని ప్రజలు నూచించినంత మాత్రమున, ప్రజ
లకు సంగ్రామభారము కొంచెముకే జెలియవలెదదు. సమ
యాసమయములకే ఏమేమో మొలకుదురని తలంపదగునే?
కొమ్మస్థితిలో నొక యసామ్యాదుకుట్టిరు, నతికఠినమగు
నట్టియు కానము నొక దాని బొందు పోచి, అటు పిమ్మట
దానిని అయలులో లెట్లు నపుడు ప్రజలకు నేమియుజెప్పక,
అట్టి యయలునకు నడసర మెట్టిదో వ్యాయమెట్టిదో యేమి
తెలియకీయక వారిని నగన్యగోచరములో నుంచి వదిలి
నవ్వకు వారికి గలగు గడ్డమును గూర్చి వారు కుయ్య
కుట దోసమగునె? ఎంతకాలమునుండినా నిర్వివాదాంత
ముఁ నెప్పబుచున్నట్టియు, ఎంతకాలము క్రిమో ప్రభు
త్వమువారే వాగ్దత్తము జేసినట్టియు, అందుచేత నింతకు చాల
కాలము క్రితమే అయలులోకి దెచ్చుకొన వలయునట్టి
యగును, నొకవిన్న సంస్కరణమును, జీట్టచిరున (నలను
పదమ) అని ప్రోసిజేయచు, మైగా మాక్ష్మణ ప్రభువు మొద
లగునారు ప్రాపరాని నెపయలనెల్ల మోపినను, ప్రభుత్వము
వారు అట్టి సంస్కరణ విషయము ప్రజాభిప్రాయము
భాగన గన్పట్టమైనగాని యెసంగకాలమని ఘంటాపథముగా
జేసినను, ప్రజలు వారినిర కాలపుకోరికలను తెల్లడిజేయకండు
కుట బుద్ధిగూర్చినా రనవదుగురాక? గన్పట్టదదల మునను
ప్రజాభిప్రాయము ప్రజల మానవతను బూన నెన్నటికైన
గన్పట్టదునే? గన్పట్టదదగాని యెసంగమయవారు, మాన
వతమును జట్టుచును సలహాకే నెలులి త్యగజుగుచునే?

అయినను, లంకా శివాలయాలి. అలాగే త్రాగుటకు మంచినీళ్లు
లేక గావున యీను చిరకాలమునుండి యీలాగే పడు లండేచి
గావునలు కొందఱు చంప దేసి కష్టమునును గట్టిచిరి.
అదిరకాములలోనే శ్రీమతి గు దరినీడి నుత్తిరాజుగారు
శివాలయమును గట్టిని యుచును తన సేనాముల జేసి.
కొంత భాగినిధి సమానగాలైన శివముల గంగముగారు
యనుచు కిగిం యానానులు ఖచ్చిచేసి నూలినగట్టిచి మా
బుబ్బించి దీర్చిరి. ఇట్టి పరమభక్తాగ్రేసరులే గదా గాగ్రహ
వృత్తియును గాననానులు. శ్రీ సత్యలింగేశ్వరస్వామి
యొకని పీఠస్థాపనకుంబాకున యాయు గారొకై చ్చిశ్చ్యబుల
చచ్చక.

LONDON, June 17.
In reply to Sir JOHN REES Mr. Chamberlain said that the question of obtaining improvements in the treatment of Indian Prisoners in Germany was now being considered in consultation with the prisoners of the war held committee.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR. GREAT BRITAIN.

The Labour Bill.

LONDON, June 17.

Mr. Lloyd George's Labour Bill in connection with the munition gives extensive compulsory powers over the employers and workmen. The latter can be moved wherever their services are required. Trade Unions will arrange transfers where possible.

Trade Unions.

Pledge to Support Mr. Lloyd George.

LONDON, June 17.

A conference of Trade Union representatives pledged themselves to support Mr. Lloyd George's scheme for transferring men from commercial work to munition factories, and also decided to do everything to prevent disputes throughout the country.

National Register.

LONDON, June 17.

It is understood that the Government is considering the compilation of a national register of men in the United Kingdom with a view to organising all classes for war work.

Territorials in India.

Increase in Ration Allowance.

LONDON, June 16.

In the House of Lords Lord Islington announced an increase in the daily ration allowance of Territorials in India which would take effect from the date of their landing.

Taxing War Profits.

Announcement by Mr. Montagu.

LONDON, June 16.

In the House of Commons Mr. Montagu indicated that the Government would find soon the means of taxing war profits. It was something repugnant that there should be individuals and firms making more than in 1914, without special taxation, when everybody was asked to make sacrifices.

Another Steamer Sank.

Off Pembrokeshire.

LONDON, June 16.

The steamer "Strathnairn" has been sunk by a submarine off Pembrokeshire. The captain and 21 of the crew were drowned.

The British Front.

F. M. Sir John French's Bulletin.

LONDON, June 16.

A bulletin from Field Marshal French says:—We captured yesterday evening the German front line trenches eastward of Festubert on a front of a mile, but failed to hold them at night against a strong counter-attack.

We attacked early to-day the enemy's positions northward of Hooge and occupied the whole first line for a thousand yards and also a part of the second line. We had passed 157 prisoners to the rear by noon. A German counter-attack was repulsed with heavy loss.

THE ZEPPELIN RAIDS.

The Casualties.

LONDON, June 16.

The Press Bureau announces that the casualties in the Zeppelin raid last night were sixteen killed, including a policeman, and forty injured.

Result of Another Raid.

A Zeppelin raid on another part of the northeast coast on June 6th resulted in the killing of five men, civilians, thirteen women and six children, and the wounding of forty persons.

Results of Mathematical Tripos.

LONDON, June 17.

CAMBRIDGE.—Mathematical Tripos part 2 includes Rao Hanuman of the Madras University. Senior Optimes include Sakhalakar of the Poona Ferguson College and Junior Optimes include Jyaram of the Royal College Colombo.

PRICE OF WHEAT.

Still Falling.

LONDON, June 16.

The price of wheat is still falling. It has been quoted at about fifty to fifty-two shillings a quarter.

MANUFACTURE OF SHELLS.

A Question in Parliament.

ALLAHABAD, June 17.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Mr. Tennant, replying to a question suggesting cast-iron shells, said that shell bodies were not lacking. The production of other components governs the output.

A Piper's Heroism.

LAHORE, June 17.

London June 16th.—The "Central News" correspondent in Northern France recounts Darga incident at Festubert. A piper of the Black Watch who had been wounded propped himself up against a tree and continued playing. He is believed to have been killed. ("C. & M. Gazette" Cable.)

TELEGRAMS.

Sir. B. Hamilton.

LAHORE, June 17.

London, June 16th: General Sir Bruce Hamilton has been gazetted Commander of the Ripon Training centre. ("C. & M. Gazette" Cable.)

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, June 17.

PARIS.—A communique confirms the despatch from Field Marshal French and adds:—

We gained ground around Arras, notably next to Lorette at Souchez and in the Labyrinth, capturing prisoners and several mitrailleuses. We progressed on upper Ficht, capturing Braunkopf and 340 prisoners, a vast quantity of stores and rifles and half a million rounds of ammunition.

Rheims has again been bombarded, particularly the cathedral.

RUSSIA.

Russian Communique.

LONDON, June 17.

PETROGRAD.—The battle in Galicia especially on the S. is increasing in fierceness. A communique says that the enemy is continually putting fresh forces into the fight but along the Dniester battle continues to our advantage. We have captured more prisoners four guns and six machine guns. On the other fronts the Russians have secured notable successes. The fighting in Baltic is favouring the Russians and the Russian cavalry is pursuing and saving the Germans. The enemy on the middle Niemen in two days sustained heavy losses in fruitless attempts to assume the offensive. The Germans opened another bombardment at Osowitz but by two in the morning our fortress guns had got the upper hand.

Further southward the Germans opened intense bombardment against the village of Jibnorozitz throwing tens of thousands of shells in a brief time. Attempted assaults were able to occupy only a completely destroyed trench of one regiment. We re-captured all our trenches northward of Przannyz.

ITALY.

The Isonzo Defences.

Their Quality.

LONDON, June 16.

ROME.—Reconnaissances have discovered the quality of the Isonzo defences. Trenches at some points, including several lines, have been constructed of masonry and concrete and strengthened with metal plates and entanglements. Batteries have been frequently found in observation caves.

Enemy's use of Explosive Bullets.

Some of the Italian wounded bear evidence of explosive bullets having been used against them.

Health of Italian Troops.

Heavy rains have modified the heat of the past few days. The health and morale of the troops are excellent.

Italian Communique.

LONDON, June 17.

ROME.—A communique reports successful operations on the whole front including Trentino and Isonzo where the Italians have consolidated their gains. Mountaineers scaled rocks at Montenero at night and rushed the Austrian positions at dawn capturing three hundred prisoners.

A VOLUNTEER FOR ITALIAN FRONT.

ALLAHABAD, June 17.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Reuter's Zurich correspondent states that immediately Italy intervened Sayyed Pasha volunteered for active service at the Italian front as Lieutenant.

GERMANY.

GERMAN OPERATING FORCES.

Military Critics' Estimate.

LONDON, June 16.

PETROGRAD.—Military critics estimate the German forces operating on the eastern front at forty-five army corps as well as twenty-six Austrian and fifteen German corps engaged in operations against Lemberg and seven in the operation in the Baltic provinces.

A Berlin Communique.

LONDON, June 16.

AMSTERDAM. A Berlin communique reports important battles both in France and in Russia. The British attacked with a strong force northward of Ypres and also at La Basse. The communique admits a reverse at Ypres and says that the battle is continuing. The British attack near La Basse was made by four divisions against the Westphalians reinforced by the Prussian Guard. Fighting is also proceeding between the Oise and the Aisne. The statement says that the French attempted to break through in Vosges in the valleys of Ficht and Lauch. Fighting continues northwest of Metzeral.

The communique claims that in the battle in Galicia some progress has been made westward of Lemberg, but admits Russian successes between the Dniester and the marches of Zorawno.

AUSTRIA.

AUSTRIA'S POSITION.

Austrian General's Statement.

LONDON, June 16.

AMSTERDAM.—The Austrian General Dankl says that at present no great blows are possible against Italy. We must have patience.

An Austrian Ruse.

Occupation of Franco-Tireurs.

ALLAHABAD, June 17.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The Austrians are retiring in Friuli and have left behind

TELEGRAMS.

Franco-Tireurs who, singly or in small bands, snipe individuals and cut off stragglers. One object is believed to be to lead the Italians to adopt stern measures against the population of occupied districts. General Cadorna insists on only the actual culprits being punished.

Enemy using Explosive Bullets.

An Italian communique states that an examination of the wounded and the finding of fragments prove that the enemy are using explosive bullets.

Forces from Galicia Arriving at Trieste.

The "Central News" correspondent at Amsterdam says long trains with guns and soldiers from Galicia and reserve Lieutenants from Gallinoli arrived at Trieste. Greek vessels have been discovered conveying petrol to Turkey for German submarines. All are now being stopped and examined. One carrying torpedoes in addition to petrol was sunk.

AUSTRALIA

Preparation of Shells and Explosives in New South Wales.

LONDON, June 17.

SYDNEY.—Mr. Holman, New South Wales Premier, announces that the committee of the State and private experts and men is rapidly completing arrangements for the manufacture of shells and explosives.

UNITED STATES.

America's Preparations for War.

LAHORE, June 17.

The "C. & M. Gazette" cables:—London 16th June. In view of possibilities America is taking stock of her capacity to turn out munitions. A steel corporation which hitherto has not been engaged thereon has all its works strictly guarded; lest the Germans blow them up on the outbreak of war.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 17.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 16th June:—

Russians Driven North of Przemyśl.

In a very determined effort to reach Lemberg the Austro-Germans have driven back the Russians north-east of Przemyśl and according to a German communique the Russians are unable to occupy positions they have prepared northwest of Jawarow, 23 miles from Lemberg. Sienawa on the Lower San and Mosciska due east of Przemyśl have been captured by the enemy and owing to the sharpness of the enemy's pursuit the Russian troops south of the railway Przemyśl to Lemberg, have been forced to retreat.

Russian withdrawal in Galicia.

In South-east Galicia the Austro-Germans are pressing towards the Dniester and in North Poland and Baltic Provinces the Germans are vigorously attacking Russian positions. A Russian communique admits that withdrawal was necessary in Galicia owing to the enemy having received numerous reinforcements.

The French Front.

From the French front nothing important is reported except an air raid by 23 aeroplanes upon Karlsruhe. They dropped 130 projectiles upon the castle, arms factory and railway station. All airmen except two returned safely.

Dominating Points Occupied.

The Italians report that along the Tyrol-Trentino frontier they are gradually proceeding with the occupation of the dominating points. In Carnia the Austrians have made intense and repeated attempts to break across the Italian line. Reconnaissances in the neighbourhood of Monfalcone show that the Austrian trenches some times for several lines were constructed of masonry or cement strengthened with metal plating and protected by wire entanglements and mines.

The Premier's Speech.

Mr. Asquith in the House of Commons referring to the formation of the present Government said that it did not imply change of national policy which remained, what it was in August last to pursue the war at any cost to victory's issue, but he had come to think that such a broadening of the basis of Government was needed as would take away even the semblance of one-sided or party character which would demonstrate the possibility of doubt not only to our people at home and our fellow subjects across the seas but to the whole world, allies, enemies and neutrals, that after nearly a year of war the British people were more resolute than ever to obliterate all distinctions and unite every personal and political as well as every moral and material force to the prosecution of their causes.

Examination for Cadets

To the Indian Army.

SIMLA, June 17.

In a note on the Cadet College at Quetta about the subject in a recent issue it was stated that the entrance examinations for candidates for commission in the Indian army are held in London half yearly in June and November. Later information goes to show that these normal dates are liable to alteration owing to the exigencies of the moment. The last examination was held in February and the next is now announced for September.

TELEGRAMS.

A Generous Offer of a Rajah.

SIMLA, June 17.

The following press communique has been issued:—
The Raja of Poonch has very generously offered Rs 20,000 for the purchase and equipment of a motor ambulance for use with the Indian Expeditionary Force. The offer has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

The Monsoon.

SIMLA, June 17.

The monsoon on the West coast extended northwards and has given some heavy rain in South Konkan. Rainfall has decreased in northeast India and extreme north but increased in United Provinces. In the peninsula it has been restricted chiefly to the coast districts. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Chota Nagpur, west United Provinces and Malabar, and local in Upper Burma, Orissa, east of United Provinces, east and north Punjab, Kashmir, West Rajputana, Central India, Konkan and north Madras coast. A few falls also have occurred in Assam, Bengal, Bihar, east of Central Provinces, Bombay Deccan south Hyderabad, Mysore and southeast Madras. The principal amounts are:—Kyan-kpyu two inches, Moumein and Rangoon one and half, Tavoy Diamond Island, Toungoo, Lahit, Cuttack and Gaya one, Cawnpore and Jhansi three-quarters, Dehra Dun three, Mussoorie two, Ambala, three quarters Neemuch hill, Marmagao seven, Karwar 11, Hyderabad Deccan three-quarters, Mercara, Mangalore and Calicut one and half, Cochin one.

Conditions at the head of the Bay point to the development of a storm. If this develops it will cause a temporary decrease in the rainfall in northern India.

FORECAST:—Further extension northwards of rainfall on the west coast of the Peninsula and decrease in the United Provinces.

Plague Mortality.

SIMLA, June 17.

Mortality from plague in India during the week ending 12th June was 2482 seizures and 2183 deaths. There were 215 deaths in Bombay, 15 in Bihar and Orissa, 38 in United Provinces, 1813 in the Punjab, and 41 in Burma. No death was reported from Madras, Bengal and Central Provinces.

CALCUTTA.

The Floods Subsiding.

Rise in the Price of Rice.

CALCUTTA, June 18.

Floods caused in Cachar, Sylhet and Caro hills in Assam on account of heavy rainfall in Surma Valley and parts of Brahmaputra are subsiding gradually. They caused damage to the rice and jute crops. The price of common rice has generally risen. Ploughing of land in some parts commenced. Prospects of jute and rice are poor.

Wrongful Confinement

A Sub-Inspector Charged.

CALCUTTA, June 16.

Mr. A. N. Pal Chowdhury, Deputy Magistrate of Serampur, is engaged in hearing a case in which J. N. Mitter, Sub-Inspector of Police, is charged with wrongful confinement and torture. It was alleged that in January last the accused went to the house of Jehad Rahim. A respectable landowner and hide merchant of Calcutta and wanted to see his gun. Before this Rahim had a quarrel with the accused. After seeing the gun the accused asked Rahim to dismiss two of his servants who are ex-convicts. Rahim refused to comply with his wishes. On that it was alleged the accused searched the house, handcuffed Rahim, took him to thana and tortured him. Several witnesses were examined. The case was adjourned.

Calcutta War Gifts Fund.

Opened by the "Statesman."

CALCUTTA, June 18.

The "Statesman" has this morning opened a fund to be known as the Calcutta War Gift Fund. It is hoped to raise at least two lakhs which will be devoted to the purchase of a fleet of ambulance cars and two or more aeroplanes or seaplanes which will be the gift of the citizens of Calcutta. The writer of the letter suggesting the opening of the fund has promised one thousand at once and a similar amount when fund reaches one lakh.

A Serious Dacoity.

5,000 Rs. Worth of Property Looted.

CALCUTTA, June 18.

A serious dacoity is reported from Tipperah district. Some two dozen masked Bengalis of Bhadrakalag class armed with revolvers and other weapons broke into the house of a Bengali jute merchant. A small party of villagers collected but remained inactive when menaced by dacoits. The gang ransacked the house, forced open the iron safe and left with five thousand rupees and in silver, gold and Government currency notes. No arrests have yet been made.

BURMA.

The Falsification of Accounts Case.

Prosecution Counsel's Address.

RANGOON, June 17.

In the falsification of accounts case J. and F. Graham and Co vs. R. C. Elsey late Departmental Manager of the complainant firm the prosecution closed their evidence this afternoon after over 45 hearings. W. Crum of Grahams, Calcutta, arrived here yesterday and was further cross-examined to-day by the counsel for the defence. Witness got no explanation from the accused when he questioned him as to certain entries in the weekly rice statements. In re-examination by the prosecution counsel witness said that Elsey never suggested to him the figures in the weekly statements

TELEGRAMS.

were inserted by Harold Smith (deceased) or anybody else. Mr. McDonnell for the prosecution addressed the Court on the whole evidence. He commented in the first instance on four statements made by his own witness Dorasawmy, typist of Grahams. The first was to his partner Clifton in Chambers, the second and third in Court in March and April last and the fourth last week when he was cross-examined a third time. Witness on the last occasion stated that sterling figures in weekly statements were filled by Smith. On previous occasions he stated they were entered by the accused. Counsel suggested that the witness had been got at by the defence. Beyond the accused's statement to the Court there was no other defence. None of the charges had been answered. Counsel's address will be continued to-morrow.

BARON VON TURCO.

Sent to Ahmednagar.

RANGOON, June 17.

Baron Von Turco who is said to be the brother-in-law of the late German Imperial Chancellor and is on parole leaves for Calcutta to-day enroute Ahmednagar. He is said to be owner of large rubber estates in Mergui.

BOMBAY.

The Extension of Viceroy's Term.
Bombay Presidency Association's Gratitude.

BOMBAY, June 17.

The Bombay Presidency Association has telegraphed to the Viceroy's Private Secretary their heart-felt gratification at the extension of the Viceroy's term of office. The message states:—The Association fully shares the Prime Minister's just appreciation of the splendid services which His Lordship unstintingly rendered during a most exceptional and eventful period, laying aside great domestic sorrow, to the people of India and to the Empire with such consummate statesmanship, unselfish devotion and deep and abiding sympathy. The Association is fully confident that the same spirit of self-sacrifice and devotion and the same singleness of purpose to promote the greater moral and material welfare of the country on a surer basis and broader foundation will signalise the extended term of office, earning for His Lordship the lasting gratitude of the people, whose great esteem and affection he has already so richly won.

The "Sanj Vartman."

In the course of an appreciative article on the extension of Lord Hardinge's term of office says that, after Lord Ripon, he has proved himself the most sympathetic Viceroy. The paper deeply regrets that the extension is for a short period, and says if the presence of Lord Hardinge is necessary in India during the war it will be more so even after the war, for the people have complete confidence in him and they believe that no one is better fitted than Lord Hardinge to urge India's claims on the attention of the people of England.

Charge of Theft By Postal Servant
Parsi Clerk Committed.

BOMBAY, June 17.

The second Presidency Magistrate has committed to the Sessions a Parsi youth, named Lowji Pestonji Motiwala, on a charge of committing theft as a postal servant. The accused was employed in Grant Road Post Office as a clerk. The Postal Superintendent received information that a registered letter containing a cheque for Rs. 4,000, drawn by Mr. Madon of Calcutta addressed to Mr. Tantra of Bombay, was missing, and the case was reported to the Police. A Hindu student deposed that he went to the accused for getting some employment when the accused gave him the cheque for cashing at the Allahabad Bank, but the cheque was refused, as the endorsement was not correct. On further investigation the accused was arrested and tried.

The Maharajah of Jodhpur.

Return from the Front.

BOMBAY, June 17.

The P. and O. Company Mail Steamer "Malwa" with the English mails arrived at noon to-day. Among the passengers were His Highness the Maharaja of Jodhpur returning from the front, who was given a hearty reception at Apollo Bunder by a large number of Indian gentlemen including His Highness' subjects.

No Signs of Rain.

BOMBAY, June 17.

There is no indication of rain in Bombay yet and the heat is oppressive. Yesterday's maximum temperature was 94 and minimum 84.

The Bombay Share Market.

BOMBAY, June 17.

The Bombay share market ruled firm to-day specially in mill shares. Central were quoted at 187 3/4, Davids 560, Fazulbhoy's 418 1/2 annas. Standards 990 and Swadeshi 1480, Finlays 273-12, Kohinoor 665. Tata Iron and Steel Company's ordinary shares closed at 105.8, Prefs at 160 and deferred at 203. Government paper 3 1/2 per cent 93-4 to 93-10.

The Monsoon Breaks in Poona.

POONA, June 17.

The monsoon which is unusually late this year burst in Poona this evening with thunder and lightning. Last year the monsoon burst here on the 12th June and so it is five days beyond even that date. There was only a short shower but the atmosphere has already cooled several degrees.

SAILING OF MAIL STEAMERS.

BOMBAY, June 17.

A Bombay Government Press Note states:—In view of the fact that with effect from the 4th July mail steamers will leave Bombay on Sundays passengers desiring to cross France are informed that the French Consulate in

TELEGRAMS.

Bombay will not ordinarily pass its Visa to passports on Sundays. In case of urgent necessity if previous notice is given the Office will be kept open on Sundays. In such cases fee for the Visa will be an overtime fee of Rs. 6-10-8 per passport in addition to the ordinary fee of Rs. 6-10-8. Passengers are therefore advised to have their passports Visa by 4 P. M. on Saturdays at the latest.

Bank of Bengal Rate.

BOMBAY, June 17.

Bank of Bengal rate of interest remains unchanged at 6 0 0.

BEHAR.

Bihar And Orissa Civil Service.
An Addition to the Cadre.

SIMLA, June 17.

The Secretary of State has sanctioned the addition of three appointments of Magistrate and Collector to the cadre of the Indian Civil Service in Bihar and Orissa and the inclusion of one of these in the list of appointments in that Province which are open to members of the Provincial Civil Service. This addition to the cadre is made on account of the posts of (a) the City Magistrate and Additional District Magistrate of Patna, (b) the Deputy Commissioner Angul, and (c) a third settlement Officer. Two posts of Deputy Collector in the lowest grade will simultaneously be reduced.

PUNJAB.

The Punjab High Court Question.

A Cruel Disappointment.

LAHORE, June 17.

The "Punjabee" makes an appeal to Sardar Daljit Singh, Member of the India Council, to exert himself on the High Court question for Punjab, a question on which all sections have been absolutely unanimous and as to which Lord Crewe's decision has, it says, been a cruel disappointment.

The Dyal Singh College.

Principal Vaswani Resigns.

LAHORE, June 17.

The "Tribune" reports the resignation of Principal Vaswani of the post of Principal, Dyal Singh College, Lahore. The resignation is due to the failure of Mr. Vaswani to make his voice heard in many matters affecting the highest interest of the institution.

Dacoits Captured.

Ammunition Recovered.

KAPURTHALA, June 17.

Four dacoits belonging to the gang that surprised the Military Guard at a railway bridge near Amritsar have been captured by the Kapurthala police. Two dacoits only are now absconding. All rifles and 176 rounds of ammunition taken away by the dacoits have also been recovered by State officials.

A Railway Wrecked.

LAHORE, June 17.

London June 16.—The Daily Mail's Rome correspondent says—The Railway from Nabresina to Trieste is not working an Italian Airship having bombed it. Only the northern Sesa't line is open and the army monopolises it. ("C. & M. Gazette" Cable.)

A Communication from the Punjab.

Government to the Punjab Hindu Sabha.

LAHORE, June 16.

The President of the Punjab Hindu Sabha has received the following communication from Mr. Kettlewell, Additional Secretary to the Punjab Government:—In continuation of my letter No 216 dated the 27th May 1915 acknowledging receipt of the representation made by your Sabha on the subject of the recent disturbances in the southwest Punjab I am directed to say that the Lieutenant-Governor has recently had the advantage of discussing the representations made with the deputation of leading Hindu gentlemen who waited on him on behalf of the Sabha. The result of the discussion which took place has already been issued in the form of a communique and has appeared in the press of the Province. The Sabha will no doubt have observed that the Punjab Government has already taken and will continue to take executive action for the restoration and maintenance of peace and good order in the tracts affected by the recent disturbances and that many of their suggestions in this behalf have either been anticipated or now will be given effect to. His Honour has much appreciated the temperate and reasonable spirit in which the Sabha and its representatives at discussion have approached this very difficult question and he trusts it has been made clear to them that while the suddenness of the outbreak and its rapid spread took the Local Authorities by surprise and have facilitated the escape of many of the criminals from judicial punishment the Government is doing all that which is possible to supplement the action of the Courts by the executive measures to make those responsible for dacoities realise the authority of law and to restore confidence to the victims of the recent outrages.

With regard to the case pending before the Courts the Lieutenant-Governor does not think that it is expedient at this stage to interfere in the manner suggested in your representation. Should fresh and reliable evidence be forthcoming in any serious case in which the accused have been discharged or a "nolle prosequi" entered further investigation will be made and steps taken to bring the real offenders to justice but this is a question which will depend on a careful scrutiny of facts in individual cases, and His Honour is not prepared to say at present that this course can be profitably adopted in any particular case. Other matters dealt with on the Sabha's representation have already been discussed with the deputation which waited on the Lieut-Governor and action taken or contemplated by the Government has already been outlined in the communique referred to above.